

Kompensasjonsordninger for næringsdrivende- Kriterier for å få støtte.

Enighet på Stortinget om kompensasjonsordningen.

07.04.20

Skrevet av Knut Høylye, Regnskap Norge

Del

Enigheten er i samsvar med Regjeringen sitt forslag presentert 2. april.

Stortinget har derimot kommet med enkelte anbefalinger og tilrådninger, som blant annet åpner for at Regjeringen kan gjøre justeringer i hvordan ordningen skal fungere fremover.

Neste steg i prosessen er at det blir utformet forskriftsbestemmelser. Her vil vi få detaljene i hvordan ordningen vil fungere.

Søknadsportal under utvikling, og denne skal etter planen åpnes 17. april. Utbetalinger skal gjennomføres kort tid etter søknad er sendt.

HVEM ORDNINGEN OMFATTER

Kompensasjonsordningen skal gjelde for alle registrerte foretak i Norge.

Mer konkret er dette selskaper som er registrert i Foretaksregisteret med hjemmel i foretaksregisterloven § 2-1, samt enkeltpersonforetak (EPF) registrert i Enhetsregisteret. Foretaket må ha skatteplikt til Norge.

Det er likevel en del foretak som ikke får nytte godt av ordningen. Disse er nevnt i loven:

- Foretak uten ansatte (unntatt EPF og ansvarlige selskap der virksomheten er innehavers eller minst en av deltakernes hovedinntektskilde)
- Foretak uten aktivitet
- Foretak som er under konkursbehandling eller begjært konkurs.

I tillegg faller en del næringer utenfor som følge av at de ikke forventes å ha stort omsetningsfall som følge av koronaviruset. Dette vil bli forskriftsregulert, men disse næringene har blitt nevnt:

- Finansforetak og andre selskaper med investeringsvirksomhet som hovedformål
- Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet og vannforsyning
- Utenriks varetransport på sjø
- Olje- og gassutvinning
- Private barnehager (egen støtteordning)
- Luftfartsselskaper (egen støtteordning)
- Frivillige organisasjoner (egen støtteordning)

Det er foretak som var registrert senest 1. mars 2020 som vil bli omfattet av ordningen.

HVILKEN PERIODE ORDNINGEN GJELDER

Ordningen skal i første omgang gjelde for mars, april og mai. Første utbetaling skal etter planen skje allerede i april.

Søknader skal kunne leveres fra 17. april. Dette gjøres i egen nettportal.

KRAV OM OMSETNINGSFALL

Bedrifter som vil være berettiget kompensasjon må kunne vise til minimum 20 prosent omsetningsfall i mars og minimum 30 prosent fall i april og mai.

Nytt fra pressekonferansen 2. april til 3. april, er at det blir valgfritt for foretakene om de vil sammenligne omsetningen med:

1. samme måned i 2019
2. gjennomsnittlig omsetning i januar og februar i 2020

Hovedregelen er samme måned i fjor, men alternativet med januar/februar 2020 vil være særlig aktuelt både for de som har startet opp etter mars 2019 og foretak som har hatt betydelig vekst i omsetningen i perioden mars 2019 - februar 2020.

Med omsetning menes inntekter fra salg av varer og tjenester. Andre mottatte offentlige tilskudd og inntektssikring som er gitt i forbindelse med virusutbruddet skal medregnes i månedens omsetning. Slike ordninger kan omfatte blant annet støtteordninger for kultursektoren og midler som tildeles av Innovasjon Norge.

Som omsetning regnes derimot ikke inntekt eller avkastning fra kapital, fast eiendom eller andre finansielle eiendeler.

Finansdepartementet vil i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvordan omsetning og omsetningsfall skal fastsettes.

Det skal vurderes nærmere om det skal gjøres justeringer for typiske sesongbaserte virksomheter. Stortinget har bedt regjeringen vurdere om relevante kostnader i ordningen kan periodiseres i tråd med regnskapslovens sammenstillingsprinsipp, slik at kostnader som er påløpt for å skape en inntekt henføres til samme periode (måned) som inntekten. Dette kan i så fall åpne for å periodisere kostnader som fordeler seg jevnt utover året i samsvar med hvordan omsetningen fordeler seg, og ikke nødvendigvis lineært gjennom året. Merk likevel at dette er et forslag regjeringen er bedt om å vurdere nærmere.

BEREGNINGSMETODE

Det er forskjellig kompensasjon basert på om bedriften er pålagt å stenge ned eller ikke.

De som er pålagt å stenge ned beregner kompensasjon slik:

Kompensasjon =
Omsetningsfall i prosent * faste kostnader * justeringsfaktor på 0,9

De som ikke er pålagt å stenge ned beregner kompensasjon slik:

Kompensasjon =
Omsetningsfall i prosent * (faste kostnader minus egenandel på kr 10 000) * justeringsfaktor på 0,8

Justeringsfaktoren på henholdsvis 0,9 og 0,8 er begrunnet i at ikke bare staten skal dekke omkostningene.

Foretak som ble pålagt å stenge slipper egenandelen. Andre foretak må forholde seg til egenandel på kr 10 000 pr måned.

I tillegg er det en minstegrense for å få utbetalt kompensasjon. Denne minstegrensen er 5 000 kroner. I tillegg er det en øvre grense på 30 millioner kroner pr måned.

Det vurderes en høyere maksgrense for konserner, men dette forutsetter godkjenning fra ESA. Samtidig har Finanskomiteen understreket (!) at det i utgangspunktet bør gis lik støtte uavhengig av hvordan et selskap har valgt å organisere seg. Nærmere detaljer om dette vil komme i forskrift.

UUNNGÅELIGE FASTE KOSTNADER

Det bedriftene kan få kompensert er typisk leie av lokale, lys og varme, vann og avløp, forsikring, leie av utstyr og transportmidler, samt netto rentekostnader. Finansministeren har i tillegg uttalt at regnskapsførsel hører med blant kostnadene som kan kompenseres.

Nærmere svar på hva som kan kompenseres får vi i forskriften som kommer etter påske. Det er sagt at det vil være konkrete poster i den skattemessige næringsoppgaven som vil bli pekt ut.

NHO, som har bidratt i utviklingen av modellen, opplyser at disse postene i næringsoppgaven inngår:

Post næringsoppgaven	Navn post
6300	Leie lokale
6340	Lys, varme
6395	Renovasjon, vann, avløp, renhold mv
6400	Leie maskiner, inventar, transportmidler mv

6700 Fremmed tjeneste (regnskap, rev.hon., rådgivning o.l.)
6995 Elektronisk kommunikasjon, porto o.l.
7040 Forsikring og avgifter på transportmidler
7490 Kontingenter
7500 Forsikringspremie

8150 - 8050 Annen rentekostnad – Annen renteinntekt (nettobeløp)

Hvis denne oversikten er korrekt, innebærer dette at poster som "7600 Lisenskostnad, patentkostnad og royalty" samt "4500 Fremmedytelse og underentreprise" ikke er omfattet. Dette kan handle om uunngåelige og virksomhetskritiske kostnader, og det å eventuelt ekskludere eksempelvis lisenskostnader fremstår ikke som logisk.

Endelig svar får vi når forskriften kommer.

I tillegg kan foretak som er nedstengt ved statlig vedtak, og som etter annet lovverk er avskåret fra å permittere (f.eks. ut fra dyrevernhensyn), medregne nødvendige utgifter etter post 5000 (lønn mv.) og 5400 (arbeidsgiveravgift) som uunngåelig fast kostnad.

Det er også verdt å merke seg at Finanskomiteen er fornøyd med at regjeringen vil vurdere om eventuelle uunngåelige lønnskostnader kan ivaretas i modellen fra april. Dette handler om lønnskostnader i bedrifter som må ha en viss grunnbemanning selv om det har vært stort omsetningsbortfall.

Det vurderes å sette en begrensning på utgifter til leie av lokaler og til gjeldsrenter, basert på en nærmere angitt faktor. Dette vil i så fall reguleres i forskriften.

HVORDAN FINNE UUNNGÅELIGE FASTE KOSTNADER

Selve beregningsmetoden er enkel, men det er ikke nødvendigvis jobben med å finne hverken omsetningsfallet eller kostnadene som kan kompenseres.

I proposisjonen fremgår det at utgifter må periodiseres etter vanlige regnskapsprinsipper. Tilsvarende må etter vårt skjønn skje for omsetning.

De som har løpende bokføring kan se på sitt regnskap for mars 2020, og finne de bokføringskontoene som kan inneholde uunngåelige faste kostnader. Deretter må det vurderes om kostnadene i så fall er hjemmehørende i postene nevnt i oversikten over.

Alternativt kan bokføringskontoer som er hjemmehørende i de aktuelle postene sjekkes. Deretter må de uunngåelige faste kostnadene trekkes ut.

Husk at det kan være noen aktuelle kostnader som er bokført på kontoer som blir overført andre poster enn de nevnte, typisk Annen kostnad. Disse kan i så fall regnes med, og bør vurderes flyttet.

Som nevnt over har finanskomiteen bedt regjeringen om å vurdere nærmere hvordan sammenstillingsprinsippet kan brukes for typisk sesongbasert virksomhet. Dette kan påvirke periodiseringen som opprinnelig er lagt til grunn.

For mange er ikke bokføring for mars utført før søknaden om kompensasjon skal sendes. For disse er det aktuelt å se hen til hva de vet er faste kostnader, og summere fakturaer for de respektive månedene og legge til periodiserte beløp (typisk kontingenter og abonnementer). Dette må kunne settes opp i for eksempel et regneark. Det enkleste er kanskje likevel å bokføre de aktuelle fakturaene.

Det er altså uunngåelige faste kostnader det kan søkes å få kompensert. Andre kostnader skal ikke inngå, og må derfor trekkes ut fra beregningsgrunnlaget.

UTBYTTE, MODERASJON OG OFFENTLIGHET

Noe av diskusjonen på Stortinget handlet om det skulle være tillatt å si opp arbeidstakere og dele ut utbytte. Krisepakken flertallet på Stortinget har blitt enige om, stiller tross forslag om dette ikke krav til forbud mot oppsigelser eller noe utbytteforbud.

Når det gjelder utbytte er det likevel viktig å huske at aksjeloven allerede inneholder klare begrensninger på når det er tillatt å dele ut dette.

Finanskomiteen understreker viktigheten av at alle i den situasjonen landet er i viser moderasjon, spesielt med hensyn til utbytte og bonuser. Dette er en del av den nasjonale dugnaden, og det er derfor en forventning fra komiteens side at utbetalt støtte ikke bidrar til bonuser, lønnsvekst til ledende ansatte eller utbytte utover det som tas ut som ordinær lønn eller skatt.

Hovedbegrunnelsen for å ikke stille krav om å begrense adgangen til å dele ut utbytte, var for øvrig at mange bedriftseiere tar ut utbytte helt eller delvis i stedet for lønn og til å dekke betaling av skatt.

Stortinget har i tillegg kommet til at hensynet til legitimitet og til å unngå misbruk, taler sterkt for høy grad av offentlighet om utdelinger i ordningen. Det legges derfor opp til at det blir offentlig hvem som har mottatt ytelse, med både søknadsbeløp og innvilget støtte.

SKATTEETATEN SKAL FORVALTE ORDNINGEN

Ordningen vil bli forvaltet av Skatteetaten. Søknadsprosessen vil i stor grad være automatisert gjennom en digital tjeneste, som utvikles i samarbeid med Finans Norge. Foretakene rapporterer selv inn omsetning for måneden det søkes for, omsetning i samme måned året før og uunngåelige faste kostnader.

Den digitale tjenesten vil ha et innebygd kontrollsystem for å verifisere søker og beløpet det søkes om, opp mot ulike registerdata og kryssjekker. Dersom alle kriteriene er oppfylt, vil det fattes et vedtak i systemet og utbetalingen vil skje automatisk.

Det vil også være en ordning med manuell behandling for berettigede søknader som ikke kommer igjennom den automatiske rutinen.

BEKREFTELSE FRA REGNSKAPSFØRER ELLER REVISOR?

I tillegg til automatiske kontroller og kryssjekker i søknadsprosessen, skal det utføres kontroller i ettertid for å avdekke juks og svindel.

Søkeren må på forespørsel fra kontrollmyndighetene kunne dokumentere tallene og eventuelt innhente bekreftelse fra autorisert regnskapsfører eller revisor på at de oppgitte beløpene er korrekte.

Hva dette innebærer for næringsdrivende som ikke har regnskapsfører eller revisor, kjenner vi foreløpig ikke til.